

си самостоятелность и за туй немарятъ за уллучшеніето пмъ даже нито на чуждъ трудъ и разноскы. Обрѣгнѣлъ на тѣхъ отъ малкъ, и способенъ да дѣйствува както му прилѣга, черногорецѣтъ въ готовностьтъ си да защищава родинѣтъ си е страшенъ за всякой нападаеъ. И наистинѣ, какво е въ състояніе да прѣдприеме и найграмадната войска въ една страна, дѣто всякой войникъ едва ли е въ сила да си държи и да пристѣпва на прѣдъ единокъ, принуденъ е ще да стовари отъ себе си и най малкѣтъ тяжесть, кождо бы го обременявала, дѣто всичкото му вниманіе трѣба да бѣде вторачено само на това, да опази нуждното равновѣсіе, да не бы отъ едно неловко стѣпваніе да си гыврѣтне та да си струпае въ нѣкоя пропасть и да си не чуй и не види; дѣто отъ другѣ странѣ, задъ всякой камыкъ, задъ всякой зѣберъ чака невидимо и непогрѣшающе грѣмнуваніе отъ защитника на родинѣтъ си; дѣто той е готовъ при сгоденъ случай да си спусне връзъ смѣлыиъ нападаеъ и съ ятагантъ си тѣй бързо и леко и ловко, като че не опира на земѣтъ и може да прѣскача, тѣй както си е наорѣженъ отъ една чамуглиа на другѣ, понеже знае всякой криволецъ отъ тѣснѣтъ и едва забѣлѣжваны пѣтѣчки! При таквѣ съпоставяніе на силѣтъ излѣзва че не петъ и десетъ неприѣтели трѣба да паднѣтъ подъ рѣкѣтъ на единъ черногорецъ, прѣди да падне той. Даже и да допустимъ, че една по голѣма сила може да прѣдолоѣе всичкы прѣтѣкы и да влѣзе въ Чернѣ горѣ, както знаемъ отъ исторіѣтъ че Турскыѣ войскы сѣ нѣколко пѣтъ влѣзвали въ Чернѣ горѣ и си завземали и самѣтъ ѣ столицѣ, то пакъ отъ исторіѣтъ трѣба да узнаемъ че е не възможно да си удържи въ туй пусто и гладно мѣсто и ще бѣде принудена колкото по скоро да го напусне, безъ да може да покори пробойницѣтъ му жители, заскытани въ непроходныѣ дебри и разсѣлины на канарѣтъ и всякога готовы да нападатъ и да отнематъ всяко внасяніе на хранѣ отъ вѣнъ. Ето отъ таквыѣ съображеніѣ водени черногорцитъ не искатъ да изгубятъ ползѣтъ отъ своитѣ естественны пѣтища та недопущатъ и на други да ги подобратъ.

КЛИМАТЪ И ПРОИЗВЕДЕНІЯ

При всичкыиъ малкъ обіемъ на Чернѣ горѣ споредъ положеніето ѣ климатѣтъ е твърдъ разнообразенъ, при полѣтъ на планиныѣ духа топлъ морскыи вѣтръ, а по върховѣтъ снѣгѣтъ и лѣтъ си не стопява. Цролѣтъта захваща отъ Априліѣ. Както въ западныѣ тѣй и въ сѣверныѣ страны е студено, а по ниско въ долиныѣ на